

זי:

היה קורא פרק שני ברכות

מסורת הש"ס

עין משפט
גזר מצוה

(א) הפסוק הפסוק הגדול
ועוד לפי פ' פרק ט'
כשעמד על שולן י' יעמד
מחלף בשמחה. (ב) חולין דף
ט' ע"א ע"פ ר' יוחנן
(ג) מנחות דף ט' ע"א ע"פ ר' יוחנן
ללא נשען חזר מרוב חוב
דגם חולין (למאן). (ד) הלכה
דף ט"ז. (ה) סנהדרין דף ט"ז
(ו) ע"פ ר' יוחנן. (ז) שבת דף ט'
(ח) מנחות דף ט' ע"א ע"פ ר' יוחנן
(ט) מנחות דף ט' ע"א ע"פ ר' יוחנן
למאן דף ט' ע"א ע"פ ר' יוחנן
יו"ט כ"ג ע"פ ר' יוחנן
פסחים. (י) זיל שפא.

תורה אור השלם

1. שמעו אלי אבירי כל
הישראלים מצריפה
ישעיהו מו י"ב

הגרות הב"ח

(א) תובין ד"ה כ"ג ע"פ ר' יוחנן
דבכל מקום:
פ"ק ג'

(ב) (שם) בשבועה פטור
מקריאת שמע וכן חספיה
פ"ל וכן וכן חספיה
נחלק:

גיליון הש"ס

ברשי"א בכתב ארומי"ה בו
הליכות והתורה בו. פי' רש"י
לקמן ג' ע"א ד"ה שפא
דגלה בו ויפלה בו.

מוסף תוספות

א. בתוס' ריש' כתב
ומכאן תנינן דבינו עיקב
וכו'. ב. בתוס' ריש' כתב,
כיון שיצאנו בכר ע"י הפת
ואצט"ה שפירין יהיה צורכין
לו.

מוסף רש"י

בשביל חגיגת בני. הוא
ר' מנחם מן דוסף, וימינו
היה קול זה ויאל וחובין
ויו. ד' ר' ל' בקב חרובין.
מתקנתם לנבך ולמנחם (שם)
כל השבת היה יחון נבך.
חבר למס היה ומתקנת
היה חמוצין (שם). (ה) הנה
והפליג שיעור (שם). (ו) הנה
פסקין טעם לחת מתן
והפליג שיעור (שם). (ז) הנה
היה חמוצין (שם). (ח) הנה
היה חמוצין (שם). (ט) הנה
היה חמוצין (שם). (י) הנה
היה חמוצין (שם).

מוסף ראשון

היה ע"ה היה קורא
מי שפנה מוטל לפניו. לון
ל' דין אכל פ' שפסם העולל
וידן בני חסדי"ה אובל
בבית אחר. כשהוא חסד
חולב בבית אחר (שם). ואינו
מיסב. כשהוא חסד רבינו
דבר גדולה (שם). ואינו
מסב. כש' נרבה. דפטור
הוא ממתן כל זמן שמתן
מוטל לפניו (שם).

כל העולם כולו נוטין בנדק. בנדקתו של הקדיש ולא בזכות שבת;
והס נוטין כדורו. בזכות שבת. ונדקיקים משפתי קרא וקרי להו
רחוקים מנדקתו של הקדוש ב"ה: אינן נוטין. שאין להן כדי
לכרעה ומתקדשין נקושי: ולגיגא דרב ייודע. דלויח' אמר
לכרי ל' היינו רשעים: ונבלי.
שם אומה היא כבבל. ובמסכת קדושין
(פ"ד דף ט'): אמרין שהיו מן הנתינים:
שכחא דאורייתא פרי ימני כשפא.
שהיו נאספים שם ישראל בלדך
לשמוע בהלכות הפסח מדרש דרב
אשי ובבלול לשמוע * הלכות החג:
אלא כל פרוגא וכו'. אם לא היומין
חכם ומסרי לרבנים אין זה אלא גלוה:
שמראה בעלמא שיכול לטון לנו:
אמרי אינשי עבדיהם הוא דליס
ליה. הרואה אותם שאינו עושה
מלאכה אינו מניין שמחמת תשעה
בבב הוא בטל אלא אין לו מלאכה
לעשות: פוק מוי כמה בעלמי איכא
כשוקא. אף בימי מלאכה:
הדרן עלך היה קורא

ב' שמותיו כו' פטור מלקרוא
ק"ש. לפי שהוא טרוד במחשבת
קבולמו והוא דומיא דחמין דפטור
משום טירחא דמלוה: והלפוסין.
שכן דרך שמהלפין לשלם לפי שהכל
מפלין לכות בו: אם שלפני המטה.
שימעקין בו כשנעשה המטה אלס:
ושלאחר המטה. ששאוהו ככר:
שלפני המטה לורך כסס פטורים.
אם ירכיבם לשלחו פטורים:
ושלאחר המטה. אף אם לורך כסס
חייבים הואיל ששכר יאלו די חובתן
מן המטה: ואלו ואלו פטורין מן
המטה. דלאו דאורייתא היא.
ורכומי פירשו לפי שיש להם עוד
שהות ולו נראה שאין זה לשון פטור:
לשורה. שהיו מנחמין את האכל
בהקף שורה כפיכוחי כשוכים מן
הקבר: גב' שאינו מוטל לפניו.
כיון הוא בבית אחד והמת בבית
אחר: אולכ בניס אחר. דנראה
לכונע לרש וכו': ואינו מיסב.
דכך המסוכים נחשיבות על לכו
השמאלית וממטה: ואינו מנכר.
ואינו נרץ לכך כרכת המנוול: ואינו
מוטן. אינו נרץ לכך כרכת המנוול:
ואין

מצי לכווני דעתיה אבל * הכא הוראה אומר מלאכה הוא דאין לו פוק חזי
"כמה במלני איכא בשוקא:
הדרן עלך היה קורא

ב' שמותו מוטל לפניו פטור מק"ש * וכן התפלה וכן התפילין ומכל מצות
האמורות בתורה יגושאי המטה וחלופיה וחלופיה חלופיה את שלפני
המטה ואת שלאחר המטה את שלפני המטה צורך בהם פטורים ואת שלאחר
המטה צורך בהם חייבין יואלו ואלו פטורים מן התפלה יקברו את המת
וחזרו אם יכולין להתחיל ולגמור עד שלא יגיעו לשורה יתחילו ואם לאו לא
יתחילו העומדים בשורה הפנימיים פטורים והחיצוניים חייבים * (יגושאי ועבדים
וקטנים פטורים מק"ש וכן התפילין וחייבין בתפלה ובמוזה ובברכת המנוול):
גב' מוטל לפניו אין ושאינו מוטל לפניו לא ורמינהו "מי ששמתו מוטל
לפניו אוכל בבית אחר ואם אין לו בית אחר אוכל בבית חבירו ואם אין לו
בית חבירו עושה מחיצה ואוכל ואם אין לו דבר לעשות מחיצה מחויר פניו
ואוכל ואינו מיסב ואוכל ואינו אוכל בשור ואינו שותה יין ואינו מברך ואינו מזמן
ואין
המתע

זי: זה אחתה. שכן פרט נמלטת צד דוד. יולת זה דואג
שאל למרות רעה דמפרש כחלק דף קי): גני ווי שאל זה:
צוהה זה נהו. שהיה מזרע וכמיב ביה טמא טמא יקרא
והיינו צוהה: והם נוטין בנדק. ולכן יש להגיה *
(ל) במקיעות והם מצרוע עדין צלו
ולא גרסינן עדין לא צלו:

תרי ימני בשתא. אכל בעלרת
שאני אלא יום אחד לא היו
כל כן מתאסף ושמא יפא
לחמיהם לכו ולחמי כספר העמים
שחבר הרב רבי יהודה נר ברובי
שמעו שהיה עמוד של אש יורד מן
השמים עליהם כגלה לאלול ונכלה
דלדך: רב שישא בריה דרב אדי
אמר דעולם *א החליף. פ"ח
הלכה כרז *עשה דהוא נמראה
והלכה כרשי"א דאמר לא כל הרוגה
ליטול את השם יטול * (ב) וכלל מקום
שגנה רבן שמעון בן גמליאל
במשמתי הלכה כמותו מן מערב
ועין ולחיה לחיה (ממונ *).
ורבן פסק ר"ח ומיהו אלו ששנס
פעם אין אלו ממונים היטב גם
חמן יש לקרות דלדרכה נראה
כיוהא אם לא יקרא כלומר אני
מכוין בכל שעה אכל לעשות מלאכה
במשעה נבא אין לעשות מלאכה:

הדרן עלך היה קורא

ב' שמותו מוטל לפניו. רש"י גרים
מי שמחו אחר תפלת השחר
אכל נראה לר"י שהוא אחר היה
קורא דלחיי כפיסה מק"ש וכן
מתחיל נמי מפתור ק"ש ויירושלמי
גרים כמו כן: פ"אור מק"ש.
ויירושלמי מפרש טמא א"ר בון
כמיב למען חזר בו עד על ימי חייך
ימים שאמה עוסק בציים ולא ימים
שאמה עוסק במתים: הכי גרסינן
פטור מקריאת שמע וכן החפלה
ומן השפילין:
הבי גרים רש"י שלאחר המטה
אפילו המטה נראה לכה להס
חיבין לפי ששלטון לא היו רגילים
לשאת שכר נשאו מלקס ומיהה קת
הלשון לפרש מאי קאמר אפי' נראה
להס והלא לא היו נושאין כלל את
המת לכן נראה כגריסת הספריס
שלפני המטה ושלאחר המטה את
המטה נראה להס פטורין אין
נראה להס חייבין: אלו ואלו
פטורין מן התפלה. אכל נב"ש
ובתפילין שגן מדאורייתא חייבים
ורישא דקאמר מי שמחו מוטל
לפניו דפטור מן קריאת שמע
ומן השפילין וכו' כל שכן דפטור
מן התפלה אלא לא בני למיתי
כשעל אלא החלוק שבין נושא
המטה למחו מוטל לפניו:

ואינו מברך. פ"ש"י וזין זקוק
לנכר. ומשמע מתוך
פירושו שכל רצה לנכר רשאי מיהו
בירושלמי קאמר אם רצה להחמיר
אין שומעין לו לכן נראה לומר אינו
מנכר למי רשאי לנכר ומפרש
בירושלמי למה וקאמר מפני כבודו
של מת אי נמי מפני שאין לו מי
שישא משאו ופרין והמנה פטור מנטילת

ולכן וזו אלו טעם טרוד לישא משאו ומשני חתפר כחול פ"י בחולו של מועד.
והמתע

ב' א' ב' מ"י פיה סתל
תפנית הלכה י' סת
עשן מרס ג' טור ארבי
לוח מ"י סתק סתק כו.
א' מ"י פיה סתל סתל
הלכה ו' פיה סתל סתל
ק' סתל סתל סתל סתל
כ' סתל סתל סתל סתל
ספק א':
ב' מ"י פיה סתל סתל
(אכל) (ק"ש) סתל ד'
טור שרע ארבי סתל סתל
עב ספק א' וירד סתל סתל
ספק א':
ג' מ"י פיה סתל סתל
סתל סתל סתל סתל
סתל ק"ס סתל סתל סתל
ספק י' סתל סתל סתל סתל
ק"ו ספק א':
ד' מ"י פיה סתל סתל סתל
ספק סתל סתל סתל סתל
ק"ט ספק א':

רבינו הנגאל
רב שישא בריה דרב אחא
אמר לעולם לא תחליף ...
ויירושלמי דילמא רבי
מישא רבי ששאל רבי רב
יצחק הו ימין ואלו אני
כחא. אה ענה דלחיה
ק' רבי ששאל רבי רב יצחק
מנחם. אמר רבי מישא
לא נן אלא רבי אה החליף
אין מספיקין ותי חזקה כל
דבר פטור ויטור קרא
הרינו אמר ליה והתניא
חזון פטור מקריאת שמע
וחזון חזון אה רצה לקרות
קרא. אמר ליה ולא רבן
שמעון בן גמליאל בני
כל הרצה ליטול את השם
יטול. מה רב רבן גמליאל
שאמר איני שומע לכם
לכלל מלכות שמים אפילו
שעה אחת. סליק פ"ב
לש"י
היינו מו ששמו מוטל
לפניו וכו'. מישא אפי'
שאינו לפניו מוטל אלא הלך
לצורך המת או החיה או
כמיב לו היה בבית אחר
מוטל לפניו דמי.
העומדים בשורה הפנימיים
פטורים. פי' שורה הוראה
את המנה פטורין פנימין
של שורה שוראם פנימין
אוכלים פטורים סתל סתל
ספק וכן השפלה. שורה
דרא כהפסד פטורין על
אפי'. מנהגם שאחר
קריבין את המת עושין
שליש שורות. שורה אחת
עומדין ש קריבין ורבי
של מת. שורה שניה אחריו
ורבי. והבאלין בין שני
השורות. שורה שלישית
שאר הקהל. והמקום הזה
פטור לדבר ומספיקין שם
לפי כבוד המת וקרא שרה
בוכים.

רבינו הנגאל

רבינו הנגאל רב שישא בריה דרב אחא
אמר לעולם לא תחליף ...
ויירושלמי דילמא רבי
מישא רבי ששאל רבי רב
יצחק הו ימין ואלו אני
כחא. אה ענה דלחיה
ק' רבי ששאל רבי רב יצחק
מנחם. אמר רבי מישא
לא נן אלא רבי אה החליף
אין מספיקין ותי חזקה כל
דבר פטור ויטור קרא
הרינו אמר ליה והתניא
חזון פטור מקריאת שמע
וחזון חזון אה רצה לקרות
קרא. אמר ליה ולא רבן
שמעון בן גמליאל בני
כל הרצה ליטול את השם
יטול. מה רב רבן גמליאל
שאמר איני שומע לכם
לכלל מלכות שמים אפילו
שעה אחת. סליק פ"ב
לש"י

הדרן עלך היה קורא

ב' שמותו מוטל לפניו. רש"י גרים
מי שמחו אחר תפלת השחר
אכל נראה לר"י שהוא אחר היה
קורא דלחיי כפיסה מק"ש וכן
מתחיל נמי מפתור ק"ש ויירושלמי
גרים כמו כן: פ"אור מק"ש.
ויירושלמי מפרש טמא א"ר בון
כמיב למען חזר בו עד על ימי חייך
ימים שאמה עוסק בציים ולא ימים
שאמה עוסק במתים: הכי גרסינן
פטור מקריאת שמע וכן החפלה
ומן השפילין:
הבי גרים רש"י שלאחר המטה
אפילו המטה נראה לכה להס
חיבין לפי ששלטון לא היו רגילים
לשאת שכר נשאו מלקס ומיהה קת
הלשון לפרש מאי קאמר אפי' נראה
להס והלא לא היו נושאין כלל את
המת לכן נראה כגריסת הספריס
שלפני המטה ושלאחר המטה את
המטה נראה להס פטורין אין
נראה להס חייבין: אלו ואלו
פטורין מן התפלה. אכל נב"ש
ובתפילין שגן מדאורייתא חייבים
ורישא דקאמר מי שמחו מוטל
לפניו דפטור מן קריאת שמע
ומן השפילין וכו' כל שכן דפטור
מן התפלה אלא לא בני למיתי
כשעל אלא החלוק שבין נושא
המטה למחו מוטל לפניו:

ואינו מברך. פ"ש"י וזין זקוק
לנכר. ומשמע מתוך
פירושו שכל רצה לנכר רשאי מיהו
בירושלמי קאמר אם רצה להחמיר
אין שומעין לו לכן נראה לומר אינו
מנכר למי רשאי לנכר ומפרש
בירושלמי למה וקאמר מפני כבודו
של מת אי נמי מפני שאין לו מי
שישא משאו ופרין והמנה פטור מנטילת

ולכן וזו אלו טעם טרוד לישא משאו ומשני חתפר כחול פ"י בחולו של מועד.
והמתע

רב ניסים גאון

אמר רב אשי רבי בני מתא
מפריז אבירי לב
נינו דקא חזי יקרא דאורי'
תרי ימני בשתא. הרינו חזי
הרינו דכלה תודש יודו
תודש אלו והמה כבבא
פיעצא (אמרינן) כפי
השכרה את השפילין וזין כו
אמרינן אמר רבי רבי ר' יוחנן
המנה אב שטרא נח נפשה
אכלו ביה קריבין ר' מלכא
איכא נבאי חז' סתירא
דקא פטור הריסו אלפי
בני דתרי כקרא וירוח
כסחא כסרוא ויבסיק
השואל זין כו אמר איהו
שאלו לכו בימי נדלה:
סליק פ"ב